

ZARZĄDZENIE MINISTRA KOLEI

z dnia 16 sierpnia 1954 r.

w sprawie ustalenia wzorów mundurów, odznak stopni służbowych i rozróżnienia służb w resorcie Ministerstwa Kolei.

Na podstawie § 14 ust. 7 uchwały nr 184 Rady Ministrów z dnia 21 kwietnia 1954 r. w sprawie stopni i odznak służbowych, umundurowania oraz dodatku za wysługę lat w resorcie Ministerstwa Kolei (Monitor Polski Nr A-39, poz. 531) zarządza się, co następuje:

§ 1. 1. Wzory mundurów, odznak, stopni służbowych i rozróżnienia służb w resorcie Ministerstwa Kolei określają załączniki nr 1 — 20 do niniejszego zarządzenia.

2. Części składowe i jakość umundurowania służbowego określa załącznik nr 1 do uchwały nr 184 Rady Ministrów z dnia 21 kwietnia 1954 r. w sprawie stopni i odznak służbowych, umundurowania oraz dodatku za wysługę lat w resorcie Ministerstwa Kolei (Monitor Polski Nr A-39, poz. 531), przy czym Ministrowi Kolei, podsekretarzom stanu i dyrektorom generalnym w Ministerstwie Kolei przysługuje umundurowanie w zakresie ustalonym w części AI załącznika nr 1 do uchwały nr 184 Rady Ministrów z dnia 21 kwietnia 1954 r.

3. Przepisy o mundurach, szczegółową tabelę uprawnień do umundurowania oraz tryb i kolejność wprowadzenia umundurowania koloru granatowego w miejsce dotychczasowego umundurowania marengo określają oddzielne zarządzenia.

§ 2. 1. Pracownicy pełniący służbę dyżurnych ruchu obowiązani są nosić w czasie pełnienia służby czerwoną czapkę.

2. Pracownicy biur obsługi podróżnych na stacjach kolei państwowych, pełniący służbę na peronach i w obrębie dworca, obowiązani są nosić w czasie pełnienia służby na czapkach mundurowych pokrowce koloru żółtego.

§ 3. 1. Umundurowanie jest koloru granatowego, obuwie koloru czarnego. Do munduru z wyłożonymi klapami (załączniki nr 4 i 5) należy nosić: koszulę (u kobiet bluzkę) koloru białego lub popielatego; mężczyźni obowiązują noszenie krawatów koloru granatowego. Pod mundurem z wyłożonymi klapami dozwolone jest noszenie swetra koloru granatowego.

2. Członkowie Związku Młodzieży Polskiej mogą nosić do munduru zielone koszule i czerwone krawaty.

§ 4. 1. Pracownicy, którym nadano stopień służbowy, noszą na umundurowaniu następujące odznaki (dystynkcje) służbowe:

- 1) na czapce mundurowej gabardinowej i sukiennej (załącznik nr 1): godło Państwa (orzeł), godło kolejowe (podwójna ośka) oraz odznaki na oznaczenie stopnia służbowego (załącznik nr 14) koloru ciemnożółtego w odcieniu miedzianym;
- 2) na berecie gabardinowym i sukinnym (u kobiet) oraz na czapce zimowej narciarskiej (załącznik nr 1): godło Państwa (orzeł) i godło kolejowe (podwójna ośka) koloru ciemnożółtego w odcieniu miedzianym;
- 3) na patkach (załączniki nr 15 — 17) kurtki i płaszcza mundurowego: godło kolejowe (pojedyncza ośka) koloru ciemnożółtego w odcieniu miedzianym oraz wypustkę kolorową z sukna wyłogowego na oznaczenie

służby, w której pracownik jest zatrudniony; który wypustek na oznaczenie służby określa ust. 2;

- 4) na naramiennikach (załącznik nr 18) kurtki i płaszcza mundurowego odznaki na oznaczenie stopnia służbowego (załącznik nr 14) koloru ciemnożółtego w odcieniu miedzianym.

2. Patki na kołnierzu kurtki i płaszcza mundurowego sukiennego powinny posiadać wypustki kolorowe z sukna wyłogowego na oznaczenie służby, w której pracownik jest zatrudniony, a mianowicie:

- a) dla służby ruchu, handlowo-taryfowej i Służby Ochrony Kolei — koloru czerwonego,
- b) dla służby mechanicznej — koloru niebieskiego,
- c) dla służby drogowej — koloru zielonego,
- d) dla służby elektrotechnicznej (elektrotrakcyjnej) — koloru pomarańczowego oraz
- e) dla służby administracyjnej, w tym również dla służby zdrowia i pozostałych służb — koloru popielatego.

Przez pojęcie służby rozumie się zarówno poszczególne departamenty Ministerstwa Kolei, centralne zarządy, wydziały, biura dykcji okręgowej kolei państwowych, oddziały kolei państwowych, jak również jednostki służbowe PKP.

3. Dla Ministra Kolei, podsekretarzy stanu i generalnych dyrektorów w Ministerstwie Kolei ustala się kolor popielaty, dla dyrektorów i wicedyrektorów okręgów kolei państwowych oraz dla naczelników i zastępców naczelników oddziałów eksploatacyjnych kolei państwowych ustala się kolor tej służby, w której pracowali przed przejściem na te stanowiska. Dla pracowników Centralnego Zarządu Kolejowych Zakładów Produkcyjnych i zakładów naprawczych taboru kolejowego właściwy jest kolor niebieski (jak dla służby mechanicznej). Dla pracowników Przedsiębiorstwa Kolejowych Robót Zabezpieczenia i Łączności właściwy jest kolor pomarańczowy (jak dla służby elektrotechnicznej). Dla personelu szkół kolejowych (dyrektorów, wicedyrektorów, nauczycieli i woźnych) właściwy jest kolor popielaty (jak dla służby administracyjnej).

4. Odznaki na oznaczenie stopnia służbowego noszą pracownicy stosownie do posiadanych stopni służbowych.

5. Pracownicy nie posiadający stopni służbowych, którym przydzielono umundurowanie gotowe (nie w kuponach), noszą tylko odznaki (dystynkcje) służbowe koloru ciemnożółtego w odcieniu miedzianym (bez odznaki na oznaczenie stopnia służbowego); pracownicy ci noszą również na patkach wypustkę kolorową z sukna wyłogowego na oznaczenie służby, w której pracownik jest zatrudniony (ust. 2).

§ 5. Uczniowie szkół kolejowych noszą na umundurowaniu następujące odznaki (dystynkcje):

- 1) na czapce mundurowej sukiennej (u uczniów) i na berecie sukinnym (u uczennic): na górnym otoku — emblemat szkoły (załącznik nr 20), a pod nim na dolnym otoku — godło kolejowe (podwójna ośka) koloru ciemnożółtego w odcieniu miedzianym;

- 2) na patkach (załączniki nr 15—17) kurtki i płaszcza mundurowego: godło kolejowe (pojedyncza ośka) koloru ciemnozielonego w odcieniu miedzanym oraz wypustkę kolorową z sukna wyłogowego na oznaczenie wydziału szkolnego (kierunku specjalności kolejowej) w którym uczniowie kształcą się; kolory na oznaczenie wydziału szkolnego (kierunku specjalności kolejowej) odpowiadają kolorom na oznaczenie służby pracowników (§ 4 ust. 2);
- 3) na naramiennikach (załącznik nr 18) kurtki i płaszcza mundurowego emblemat szkoły (załącznik nr 20) koloru ciemnozielonego w odcieniu miedzanym;
- 4) na lewym rękawie kurtki i płaszcza mundurowego, na zewnętrznej części rękawa, powyżej zgięcia łokcia — oznaczenie klasy, do której uczeń uczęszcza, w technikach kolejowych w kształcie kątów zwróconych ramionami do góry oraz w zasadniczych szkołach kolejowych w kształcie poziomych pasków; kąty i paski, umieszczone do siebie równolegle, wykonane są w formie krokiewek koloru ciemnozielonego w odcieniu miedzanym (załącznik nr 20).

§ 6. 1. Godło Państwa (orzeł), emblemat szkoły, godło kolejowe (podwójna i pojedyncza ośka), guziki na płaszczu sukiennym, na kurtce i na czapce mundurowej

oraz gwoździe (kwadraciki) na naramiennikach i czapce na oznaczenie stopnia służbowego są metalowe. Wężyki generalskie są haftowane. Galony na czapce i na naramiennikach na oznaczenie stopnia służbowego w ramach II i III kategorii wykonane są z siutażu. Paski na naramiennikach na oznaczenie stopnia służbowego w ramach I kategorii wykonane są z taśmy. Krokiewki na czapkach na oznaczenie stopnia służbowego w ramach I kategorii oraz krokiewki na rękawach u uczniów na oznaczenie klasy, do której uczęszczają są haftowane. Krokiewka naszyta jest na suknie koloru granatowego.

2. Wolno nosić godło Państwa i kolejowe oraz gwoździe (kwadraciki) i galony haftowane.

§ 7. W dniach świąt państwowych (1 Maja, 22 Lipca) oraz w Dniu Kolejarza Polski Ludowej obowiązuje noszenie na mundurach orderów i odznaczeń.

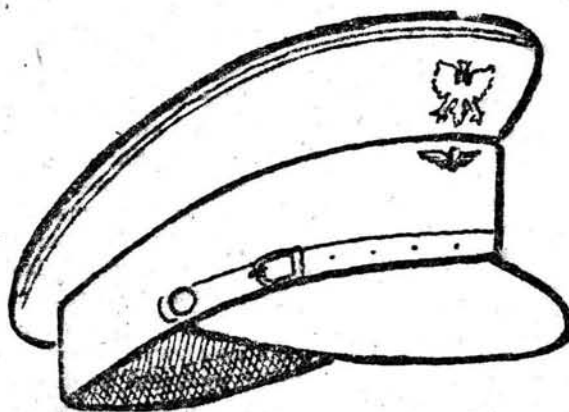
§ 8. Uprawnienia do umundurowania i odznak służbowych członków Korpusu Technicznego Pożarnictwa regulują oddzielne przepisy.

§ 9. Zarządzenie wchodzi w życie z dniem jego ogłoszenia.

Minister Kolei: R. Strzelecki

Załączniki do zarządzenia Ministra Kolei z dnia 16 sierpnia 1954 r. (poz. 935).

Załącznik nr 1.

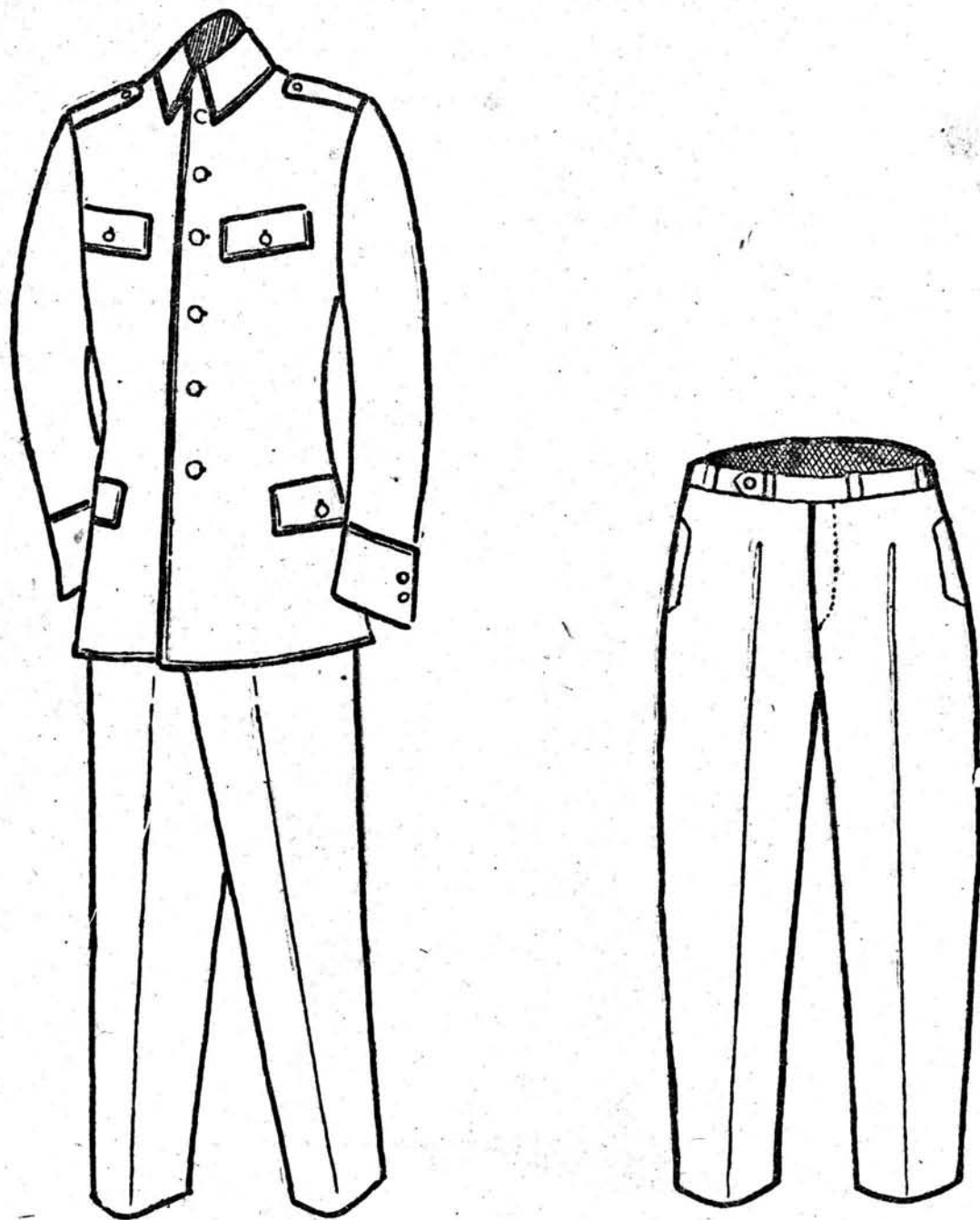

Czapka mundurowa (sukienka i gabardynowa).

Opis ogólny.

Czapka granatowa, wykonana w siedmiu wielkościach od 54 do 60 rozmiaru okrągła z daszkiem fibrowym. Z przodu pasek skórzanym czarny na górnym otoku godło Państwa — orzeł oraz na dolnym otoku godło kolejowe — podwójna ośka. Na dolnym otoku pod godłem kolejowym odznaki na oznaczenie stopnia służbowego (załącznik nr 14). Naokoło górnego otoku wypustka koloru wiśniowego.

Czapka sukienka granatowa typu narciarki wzoru dotychczas stosowanego w PKP. Na czapce godło Państwa i godło kolejowe. Odznak na oznaczenie stopnia służbowego nie umieszcza się na narciarce. U kobiet zamiast czapki mundurowej (sukiennej i gabardynowej) beret granatowy (sukienki i gabardynowy). Naokoło górnego otoku beretu wypustka koloru wiśniowego. Na berecie odznaki (dystynkcje) jak na narciarce.

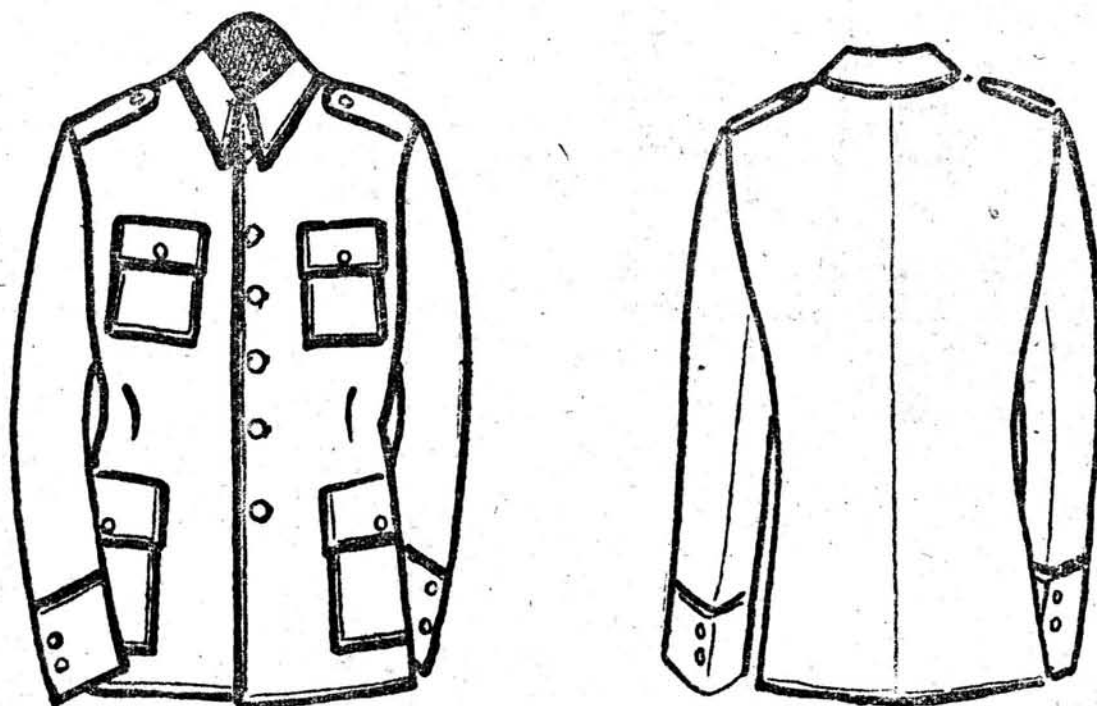
Kurtka zapinana pod szyję i spodnie (sukienne).

Opis ogólny.

Kurtka granatowa jednorzędowa zapinana na 6 guzików mundurowych dużych. Przody na płótnie, cała kurtka na podszewce. Kołnierz stojąco-wykładany, zapinany na 2 pary haftek. Kieszenie wpuszczone do wewnątrz, dwie górne i dwie boczne, z patkami zapinanymi na guziki mundurowe małe. W lewym przodzie podszewki kieszeń wewnętrzna z zapinką na guziki. Plecy pośrodku ze szwem. Rękawy gładkie, u dołu

przy szwach łokciowych przyszyte po dwa guziki mundurowe małe. Na kołnierzu patki (załącznik nr 15). Naramienniki (załącznik nr 18) wszyte w szwy wszycia rękawów, zapinane na guziki mundurowe małe. Na naramiennikach odznaki na oznaczenie stopnia służbowego (załącznik nr 14).

Spodnie granatowe długie, biodrowe. W tylnej części prawej nogawki kieszeń z patką zapinaną na guzik. Zegarkówka po lewej stronie w szwie paska. Na pasku siedem podtrzymywaczy i zastępowane ściągacze.

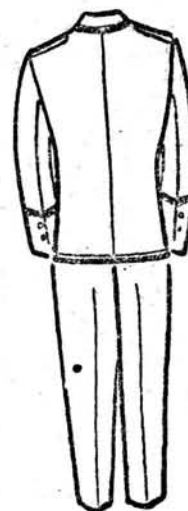
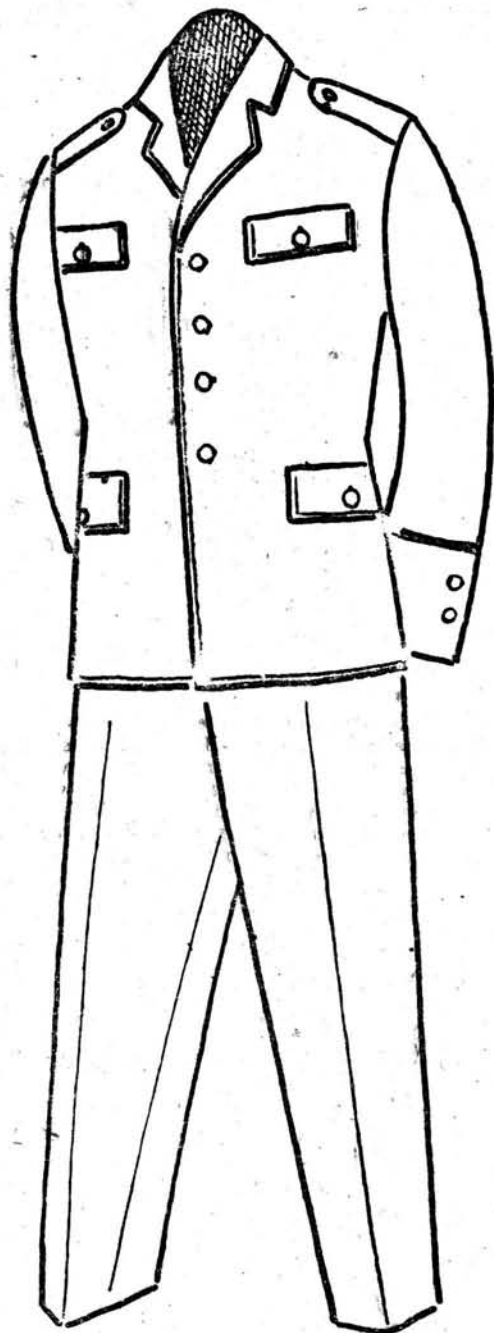

Kurtka letnia (drelchowa).

Opis ogólny.

Kurtka granatowa jednorzędowa, zapinana na śledem guzików mundurowych dużych. Kołnierz stojąco-wykładany, zapinany na dwie pary haftek. Kieszenie nakładane, dwie górne i dwie boczne, z patkami zapinanymi na guziki mundurowe małe. Plecy pośrodku ze szwem. Przody i plecy od strony wewnętrznej wykończone podszewką. W plecach podszewka cien-

ka poniżej głębokości pach. Rękawy bez podszewki. Ramiona wyłożone watą wysokości 1,5 cm. Pachy oblamowane wokół podszewką. Naramienniki (załącznik nr 18) z tej tkaniny co kurtka, wszyte w szwy wszycia rękawów, zapinane na guziki mundurowe małe. Na kołnierzu zamiast patek na obu rogach kołnierza pojedyncza ośka. Na naramiennikach odznaki na oznaczenie stopnia służbowego (załącznik nr 14).

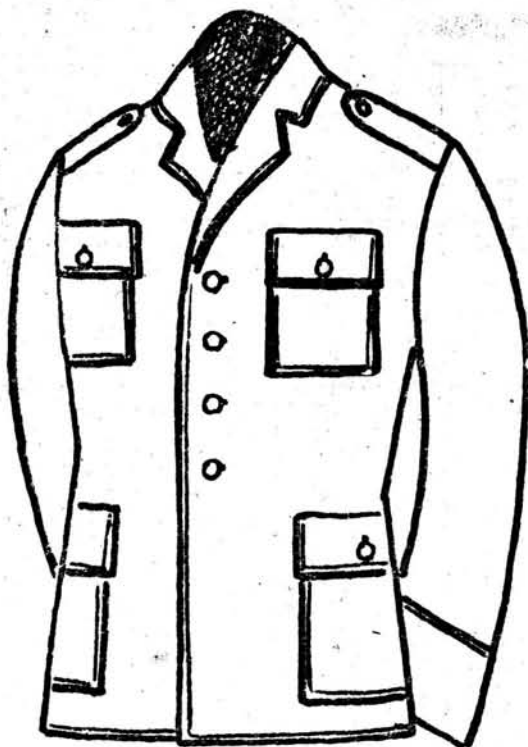
Kurtka z wyłożonymi klapami i spodnie (sukienne i gabardinowe).

Opis ogólny.

Kurtka granatowa jednorzędowa, zapinana na cztery guziki duże. Krótki wykładany fason. Na końcach kołnierza przy styku z klapami naszyte patki (załącznik nr 16). Kieszenie wpuszczone do wewnątrz, dwie górne i dwie boczne, z patkami zapinanymi na guziki mundurowe małe. W lewym przodzie podszewki kieszeń wewnętrzna z zapinką na guzik. Plecy pośrodku ze szwem. Rękawy gładkie, u dołu przy szwach łok-

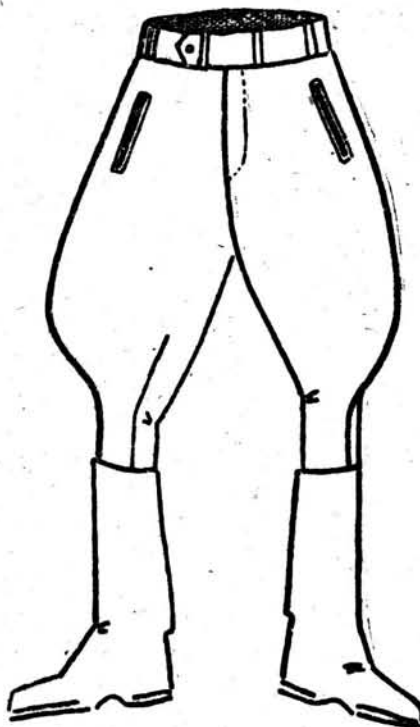
ciowych przyszyte po dwa guziki mundurowe małe. Cała kurtka na podszewce. Naramienniki (załącznik nr 18), wszyte w szwy wszycia rękawów, zapinane na guziki mundurowe małe. Na naramiennikach odznaki na oznaczenie stopnia służbowego (załącznik nr 14).

Spodnie granatowe długie, biodrowe. W tylnej części nogawki prawej kieszeń z patką zapinaną na guzik. Zegarkówka po lewej stronie w szwie paska. Na pasku siedem podrzymywaczy i zastępowane ściągacze.

Kurtka letnia (drelchowa).**Opis ogólny.**

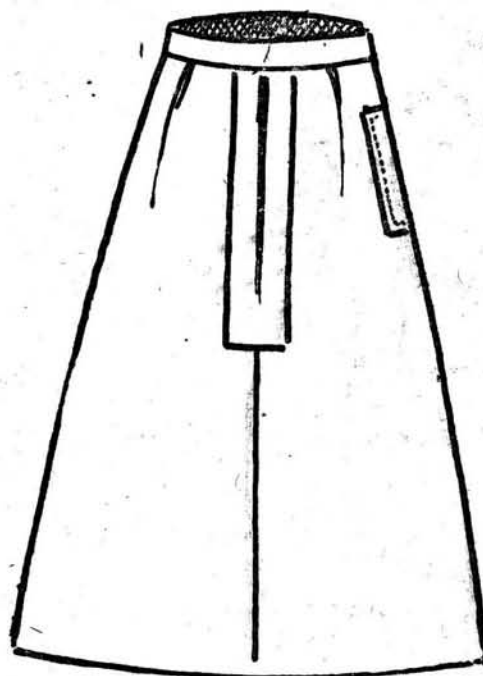
Kurtka granatowa jednorzędowa, zapinana na cztery guziki mundurowe duże. Krótki wykładany fason. Kieszenie nakładane, dwie górne i dwie boczne, z patkami zapinanymi na guziki mundurowe małe. Plecy pośrodku ze szwem. Rękawy gładkie, u dołu przy szwach łokciowych przyszyte po dwa guziki mundurowe małe. Przody i plecy od strony wewnętrz-

nej wykończone podszewką. W plecach podszewka sięga poniżej głębokości pach. Pachy oblamowane wokół podszewką. Naramienniki (załącznik nr 18) z tkaniny tej samej co kurtka letnia, wszyte w szwy wszycia rękawów, zapinane na guziki mundurowe małe. Na obu rogach kołnierza przy styku wszycia z klapkami patki (załącznik nr 16). Na naramiennikach oznaki na oznaczenie stopnia służbowego (załącznik nr 14).

Załącznik nr 6.**Spodnie sukienne bryczesy (nie sznurowane).****Opis ogólny.**

Kieszenie boczne z wypustkami w przedniej części nogawek. Zegarkówka w szwie paska z przedniej strony lewej nogawki. W prawej nogawce z tyłu kieszeń z patką zapinaną na

guzik. Nogawki z tyłu pod kolanem przecięte, w łydce dopasowane, u dołu związane na tasiemki. Ściągacze po bokach poniżej pasa wpuszczone w szwy boczne i rybki z tyłu nogawek. Podtrzymywacze siedem. Kolor spodni granatowy.

Załącznik nr 7.

Spódnica (sukienna i gabardinowa).

Opis ogólny.

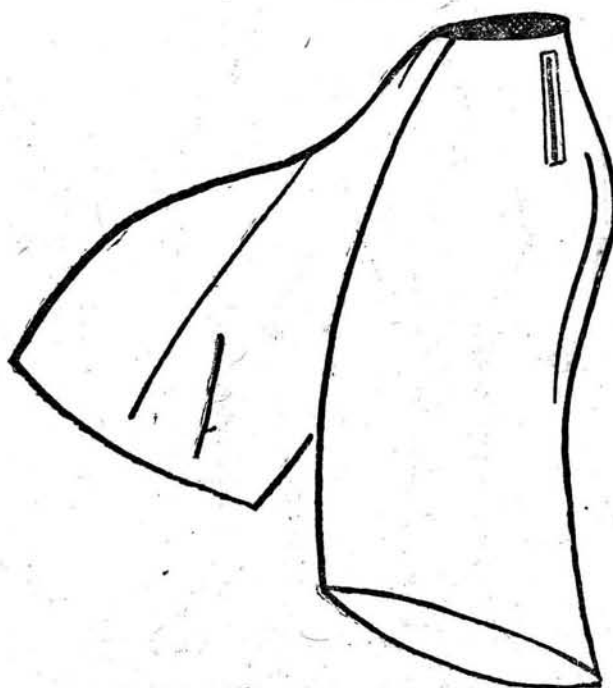
Spódnica granatowa, dopasowana w stanie i biodrach, lekko kloszowa u dołu. Z przodu spódnicy kontrafałda szerokości ogólnej 10 cm. Kontrafałda od góry do połowy długości spódnicy 5 cm zaszyta i obustronnie zastębnowana. Góra lewego szwu bocznego zaopatrzona w rozporek długości 18 cm, zapinana na cztery zatrzaski. Dół spódnicy podwinięty i przesztyty ściegiem. Góra spódnicy zaopatrzona w naszyty pasek szerokości 3 cm. Długość spódnicy ustala się zależnie od

wzrostu, przy czym mierzy się od stanu do wysokości 30 cm od podłogi.

Spodnie sukienne damskie typu narciarskiego.**Opis ogólny.**

Spodnie damskie granatowe, długie, biodrowe, u dołu wąskie z mieszkami, z gumą pod stopą i wiązane na tasienkę, w bocznych rozporkach zapinane na guziki. Kieszenie z patkami zapinanymi na guziki.

Krój kurtki dla kobiet z wyłożonymi klapami.

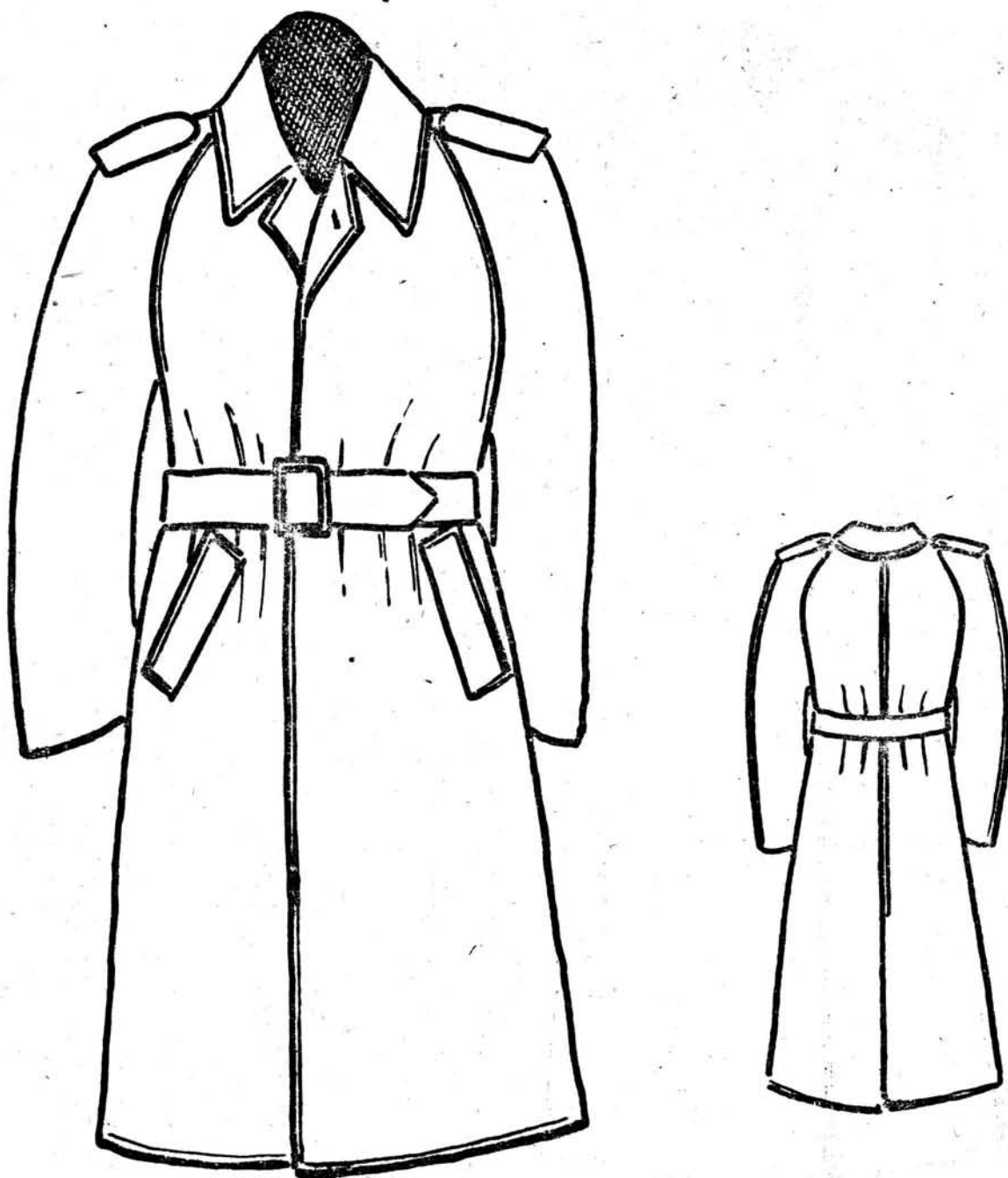
Załącznik nr 8.

Spódnica-spodnie.

Opis ogólny.

Spódnica granatowa, w pasie wykończona gurtm-sztywnikiem, dopasowana zaszewkami, zapinana z lewego

boku na zamek błyskawiczny, z podwójną fałdą z przodu i z tyłu. Wewnętrzna część spódnicy od fałd tworzy spodnie.

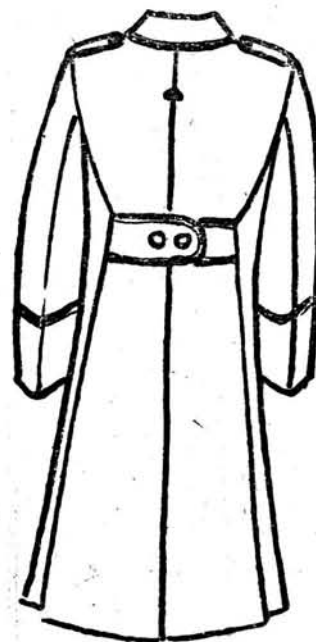
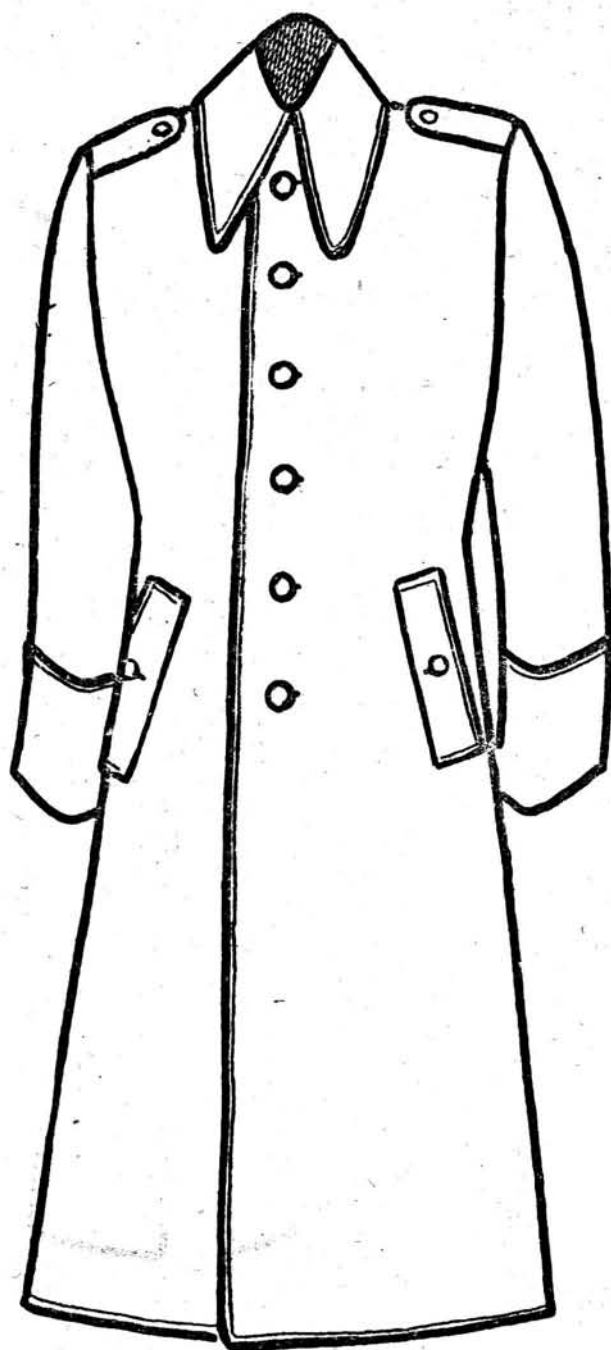

Płaszcz reglan (gabardinowy).

Opis ogólny.

Reglan granatowy, męski i damski, z zapinciem krytym, zapinany na cztery guziki typu cywilnego, piąty guzik pod kołnierzem. Rękawy trzyczęściowe. Kieszenie boczne z listewką. Plecy z rozporkiem. Kieszenie wewnętrzne z patką zapin-

naną zapinką. Podszewka do połowy płaszcza. Naramienniki przypinane. Pasek dookoła płaszcza wykonany z tej samej tkaniny. Na kołnierzu nie umieszcza się ani patek, ani godła kolejowego. Na naramiennikach odznaki na oznaczenie stopnia służbowego (załącznik nr 14).

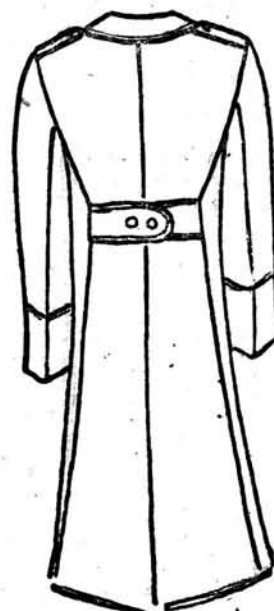
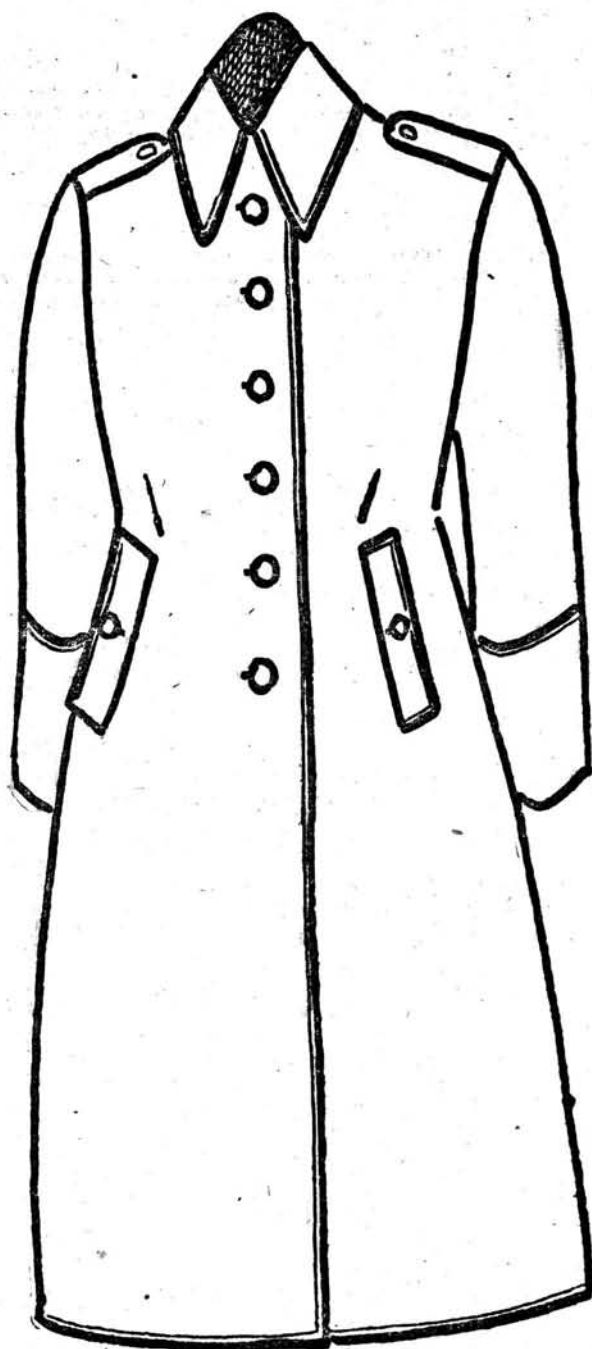

Plaszcz sukienny męski.

Opis ogólny.

Plaszcz sukienny granatowy jednorzędowy z naramiennikami (załącznik nr 18) wszytymi w szwy wszycia rękawów, zapinanymi na guziki mundurowe małe, cały na podszewce, zapinany na sześć guzików płaszczykowych. Na naramiennikach odznaki na oznaczenie stopnia służbowego (załącznik nr 14). Kieszenie boczne z listewkami i zapinane na guzik płaszczykowy. Kołnierz z podkładką pod haftki i spinacze, zapinany na jedną

parę haftek. W lewym przodzie podszewki kieszeń wewnętrzna z zapinką na guzik z masy. Plecy z feldą, od góry do stanu zeszyte, od stanu do dołu otwarte z pętem w stanie zapiętym na dwa guziki płaszczykowe, u dołu z rozporkiem zapinanym na pięć guzików małych. Rękawy z mankietami. W lewym mankiecie od strony rękawa spodniego kieszeń. Dół podszewki obrębiony, na bocznych szwach złączony z wierzchem podtrzymywaczami. Na kołnierzu patki (załącznik nr 17).

Plaszcz sukienny damski.**Opis ogólny.**

Plaszcz sukienny granatowy, jednorzędowy, z naramiennikami (załącznik nr 18), wszytymi w szwy wszycia rękawów, zapinanymi na guziki małe, cały na podszewce, zapinany na sześć guzików płaszczowych. Na naramiennikach odznaki na oznaczenie stopnia służbowego (załącznik nr 14). Kieszenie boczne z listewkami, zapinane na guzik płaszczowy. Plaszcz od spodu zapinany dodatkowo zapinkami na guziki spodniowe z masy. Kołnierz z poakładką pod haftki i spinacze, zapinany

na jedną parę haftek. W podszewce prawego przodu kieszeń wewnętrzna z zapinką, zapinaną na guzik spodniowy z masy. Plecy z fałdą, od góry do stanu zeszyte, od stanu do dołu otwarte, w stanie z pętem, zapiętym na dwa guziki płaszczowe, u dołu z rozporkiem zapinanym na pięć guzików małych. Rękawy z mankietem. W lewym mankiecie od strony rękawa od spodu kieszeń. Dół podszewki obrębiony, na bocznych szwach łączony z wierzchem podtrzymywaczami. Na kołnierzu patki (załącznik nr 17).

Załącznik nr 12.**Płaszcz przeciwdeszczowy.****Opis ogólny.**

Reglan zapinany na pięć guzików (kryte zapięcie). Kie-

szenie cięte z paskiem, rękawy ze ściągaczem. Pasek dookoła z klamerką. Pod pachami wietrzniki. Tkanina drelichowa koloru granatowego, podgumowana. Kaptur dopinany.

Kurtka przeciwdeszczowa.**Opis ogólny.**

Kurtka trzyćwierciowa z karczkiem, zapinana na cztery guziki (kryte zapięcie). Kieszenie boczne z patkami. Kołnierz

ze stójką. Rękawy z patkami zapinanymi na guziki. Pod pachami wietrzniki. Pasek dookoła z klamerką. Kaptur dopinany. Tkanina drelichowa koloru granatowego, podgumowana.

Peleryna przeciwdeszczowa.**Opis ogólny.**

Peleryna kloszowa zapięta z przodu na pięć guzików (zapięcie kryte). Kołnierz stojący ze stójką, wszyty do wykroju szyi. Od kołnierza do dołu pośrodku szerokości obu przodów

są dwa szwy, w których znajdują się otwory dla rąk. Wzdłuż środka pleców — szew. Tkanina drelichowa koloru granatowego, podgumowana.

Na odzieży przeciwdeszczowej nie ma naramienników, jak również na kołnierzu nie umieszcza się ani patek, ani go-
dła kolejowego.

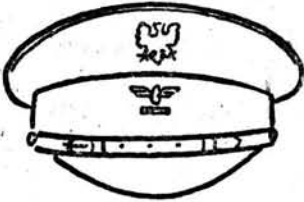
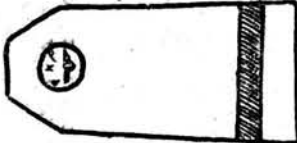
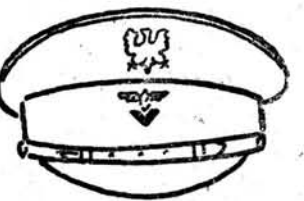
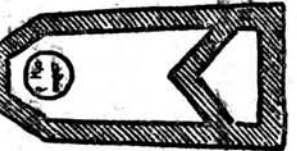
Załącznik nr 13.**Trzewiki lub półbuty skórzane.****Opis ogólny.**

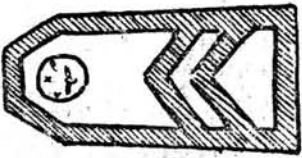
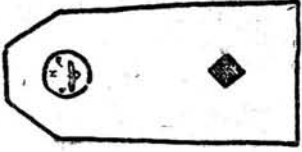
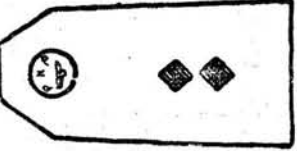
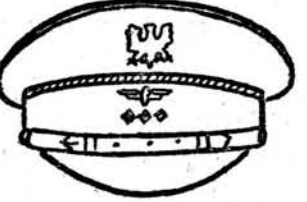
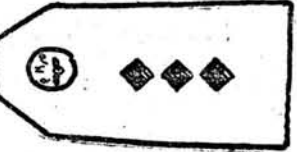
Trzewiki lub półbuty koloru czarnego, o wierzchu wykonanym ze skóry bukatowej lub juchtowej, o podeszwie skórzanej lub gumowej.

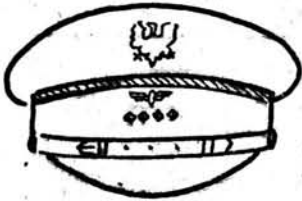
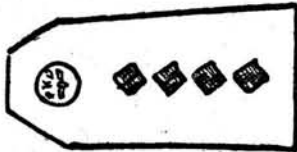
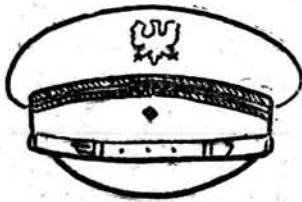
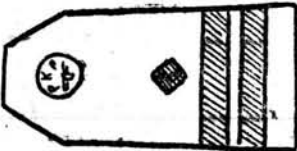
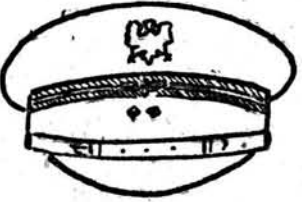
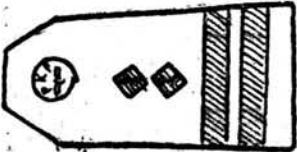
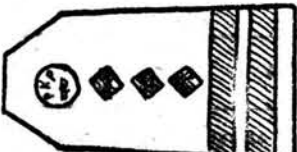
Buty skórzane długie (saperki).**Opis ogólny.**

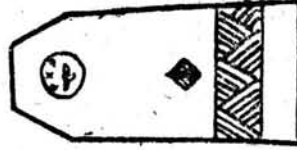
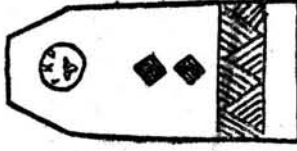
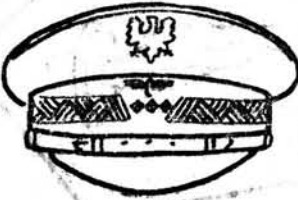
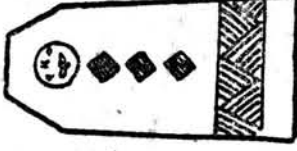
Buty skórzane długie (saperki) koloru czarnego lub brązowego, wykonane ze skóry juchtowej, o podeszwie skórzanej.

WYKAZ STOPNI SŁUŻBOWYCH I PRZYWIĄZANYCH DO NICH ODZNAK (DYSTYNKCJI) SŁUŻBOWYCH W RESORCIE MINISTERSTWA KOLEI

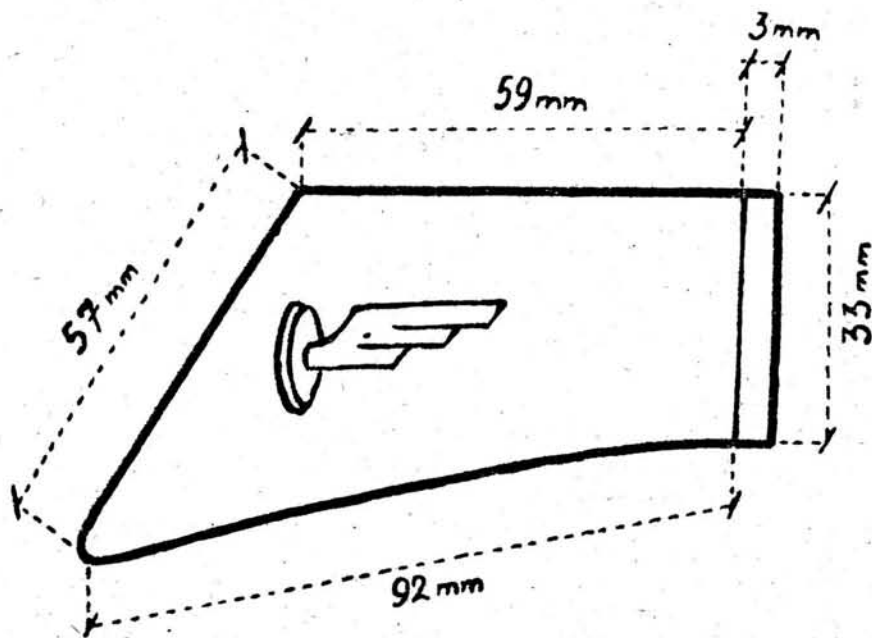
Lp.	Stopień służbowy	Odznaki (dystynkcje)	Opis odznak (dystynkcji)	Odznaki (dystynkcje)	Opis odznak (dystynkcji)
		na czapce mundurowej		na naramiennikach	
1	Starszy kolejarz		I kategoria na przodzie czapki, nad czołem, na górnym otoku, równo nad środkiem daszka, w odległości 10 mm od górnej krawędzi otoku godło Państwa (orzeł), a pod nim na dolnym otoku czapki w odległości 5 mm poniżej zeszycia otoków górnego i dolnego godło kolejowe (podwójna ośka); pod godłem kolejowym, nad środkiem daszka i równoległe do paska czapki — jeden pasek (krokiewka) szerokości 3 mm, długości 20 mm		jeden pasek z taśmy o szerokości 9 mm, naszyty w odległości 20 mm od podstawy naramiennika
2	Brygadzysta		jak wyżej — dwa paski (krokiewka), umieszczone równoległe do siebie jeden pod drugim w odstępie 2 mm		jak wyżej — dwa paski, z których drugi naszyty jest w odległości 4 mm od pierwszego, licząc w stronę guzika naramiennika
3	Starszy brygadzysta		jak wyżej — trzy paski (krokiewka), umieszczone do siebie równoległe jeden pod drugim w odstępie 2 mm		jak wyżej — trzy paski naszyte w odstępie 4 mm od siebie
4	Aspirant		godło Państwa (orzeł) i godło kolejowe (podwójna ośka), jak u kolejarza i starszego kolejarza, z tym że zamiast równoległych pasków — jeden znak litery „V” (krokiewka); ramiona znaku skierowane do góry i ustawione pod kątem 60°; długość ramion 20 mm, szerokość 3 mm		taśma o szerokości 9 mm naszyta wokół naramiennika, z wyjątkiem miejsca wszycia przy rękawie; wewnątrz obszycia umieszczony jest znak litery „V” z tej samej taśmy; ramiona znaku skierowane są w stronę kołnierza i ustawione pod kątem 60°; końce ramion znaku w odległości 20 mm od podstawy naramiennika; długość ramion 20 mm

Lp.	Stopień służbowy	Odznaki (dystynkcje)	Opis odznak (dystynkcji)	Odznaki dystynkcje	Opis odznak (dystynkcji)
		na czapce mundurowej		na naramiennikach	
5	Młodszy technik		I kategoria (d. c.) jak wyżej — oraz jeszcze jeden znak litery „V”, umieszczony wewnątrz pierwszego w odstępnie 2 mm		jak wyżej oraz jeszcze jeden znak litery „V” naszyty wewnątrz pierwszego w odstępnie 4 mm
6	Technik		II kategoria godło Państwa (orzeł) i godło kolejowe (podwójna ośka), jak u kolejarza i starszego kolejarza; ponadto naokoło otoku czapki, na zeszytciu otoków górnego i dolnego — jeden galon o szerokości 6 mm; skrzydełka godła kolejowego znajdują się na galonie; pod godłem kolejowym i poniżej galonu, równo nad daszkiem czapki — gwóźdź w kształcie kwadratu; długość boku kwadratu 10 mm; przekątna kwadratu biegnie równoległe do galonu i daszka czapki		na linii prostej biegnącej przez środek naramiennika jeden gwóźdź umieszczony w odległości 30 mm od podstawy naramiennika; gwóźdź w kształcie kwadratu o długości boku 10 mm, umieszczony w ten sposób, że przekątna kwadratu biegnie przez środek naramiennika
7	Inżynier (inspektor) III stopnia		jak wyżej — dwa gwóźdźe umieszczone w odstępnie od siebie 5 mm		jak wyżej — dwa gwóźdźe umieszczone w odstępnie od siebie 5 mm
8	Inżynier (inspektor) II stopnia		jak wyżej — trzy gwóźdźe umieszczone w odstępnie od siebie 3 mm		jak wyżej — trzy gwóźdźe umieszczone w odstępnie od siebie 5 mm

Lp.	Stopień służbowy	Odznaki (dystynkcje)	Opis odznak (dystynkcji)	Odznaki (dystynkcje)	Opis odznak (dystynkcji)
		na czapce mundurowej		na naramiennikach	
9	Inżynier (inspektor) I stopnia		II kategoria (d.c.) jak wyżej — cztery gwoździe umieszczone w odstępach od siebie 2 mm		jak wyżej — cztery gwoździe umieszczone od siebie w odstępach 2 mm; dolny gwoździe umieszczony w odległości 20 mm od podstawy naramiennika
10	Dyrektor III stopnia		III kategoria odznaki jak u technika, z tym że zamiast jednego — dwa galony, każdy o szerokości 6 mm, umieszczone do siebie równolegle, jeden pod drugim w odstępach 3 mm; pomiędzy galonami godło kolejowe (podwójna ośka); skrzydełka godła kolejowego znajdują się na galonach		dwa galony umieszczone w poprzek naramiennika w odstępach 4 mm; szerokość galonów 6 mm; dolny galon w odległości 10 mm od podstawy naramiennika; na linii prostej biegnącej przez środek naramiennika jeden gwoździe, jak u technika, umieszczony w odległości 10 mm od drugiego paska, licząc w stronę kołnierza
11	Dyrektor II stopnia		jak wyżej — dwa gwoździe umieszczone w odległości od siebie 5 mm		jak wyżej — dwa gwoździe umieszczone w odstępach od siebie 5 mm
12	Dyrektor I stopnia		jak wyżej — trzy gwoździe umieszczone w odległości od siebie 3 mm		jak wyżej — trzy gwoździe umieszczone w odległości od siebie 3 mm

Lp.	Stopień służbowy	Odznaki (dystynkcje)	Opis odznak (dystynkcji)	Odznaki (dystynkcje)	Opis odznak (dystynkcji)
		na czapce mundurowej		na naramiennikach	
13	Dyrektor naczelny		IV kategoria godło Państwa (orzeł) i godło kolejowe (podwójna ośka), jak u kolejarza i starszego kolejarza; ponadto na dolnym otoku, poniżej 10 mm zeszycia otoków górnego i dolnego — wąż generalski o szerokości 20 mm wokół czapki, z tym że na przodzie otoku, w trójkącie powstałym w miejscu przzerwania węża, przypada miejsce na jeden gwóźdź w kształcie kwadratu, jak u technika		wąż generalski szerokości 20 mm, umieszczony w poprzek naramiennika, w odległości 5 mm od podstawy naramiennika; na linii prostej biegnącej przez środek naramiennika jeden gwóźdź w kształcie kwadratu, jak u technika, umieszczony w odległości 10 mm od węża
14	Dyrektor generalny	Odznaki (dystynkcje) służbowe dla Ministra Kolei, podsekretarzy stanu i dyrektorów generalnych w Ministerstwie Kolei			
			jak wyżej — dwa gwóźdźe umieszczone w odstępie od siebie 5 mm		jak wyżej — dwa gwóźdźe umieszczone w odstępie od siebie 5 mm
15	Podsekretarz stanu		jak wyżej — trzy gwóźdźe umieszczone w odstępie od siebie 3 mm		jak wyżej — trzy gwóźdźe umieszczone w odstępie od siebie 3 mm
16	Minister Kolei		godło Państwa i kolejowe, jak wyżej; na dolnym otoku wąż generalski, jak wyżej przez całą długość otoku, umieszczony w ten sposób, że na przodzie czapki nie ma przzerwania węża na umieszczenie gwóźdźi		jak wyżej, z tym że zamiast gwóźdźi — umieszczone w odległości 10 mm od węża godło Państwa — orzeł haftowany wielkości 35 mm x 32 mm stylizowany

Załącznik nr 15.

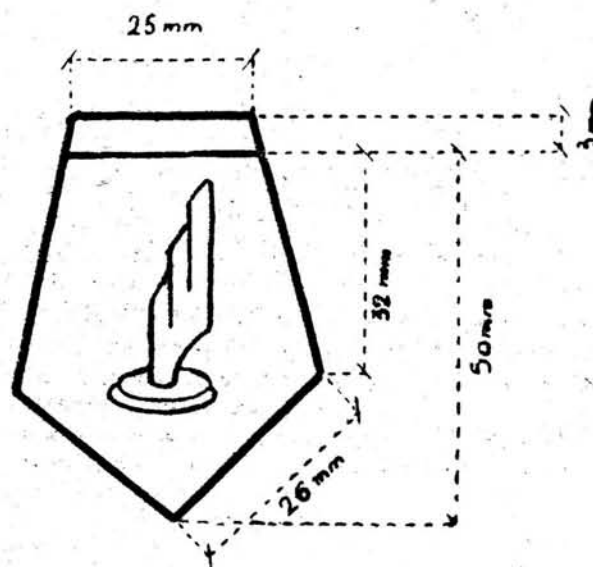
Patka na kołnierzu kurtki sukiennej, zapinanej pod szyję
(załącznik nr 2).

Opis ogólny.

Patki z sukna wyłogowego koloru wiśniowego w kształcie nieregularnego trapezu, umieszczone na obu rogach kołnierza w ten sposób, że krawędź skośna i dolna patki pokrywa się

z linią stębnówki kołnierzowej i umieszczona jest o 5 mm poniżej krawędzi kołnierza. Do pionowego boku patki przyszyta od strony zewnętrznej kolorowa wypustka o szerokości 3 mm, grubości tej samej co patka, na oznaczenie rodzaju służby. Na patkach pojedyncza ośka.

Załącznik nr 16.

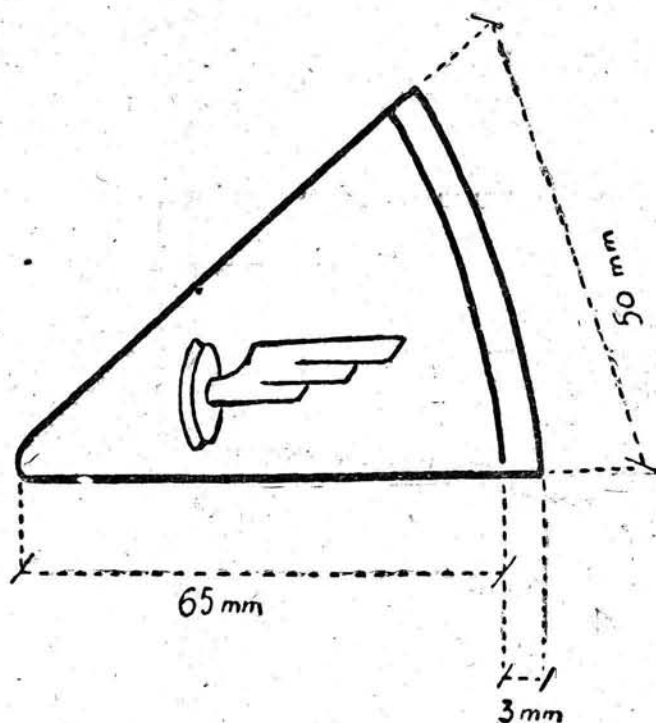
Patka na kołnierzu kurtki z wykładanymi kłapami
(załączniki nr 4 i 5).

Opis ogólny.

Patki z sukna wyłogowego koloru wiśniowego w kształcie pięcioboków, umieszczone na obu rogach kołnierza przy zszywaniu z kłapami, skośnym kątem do dołu, a krawędzią poprzeczną

ku górze. Do krawędzi poprzecznej patki przyszyta od strony zewnętrznej kolorowa wypustka szerokości 3 mm, grubości tej samej co patka, na oznaczenie rodzaju służby. Na patkach pojedyncza ośka.

Załącznik nr 17.

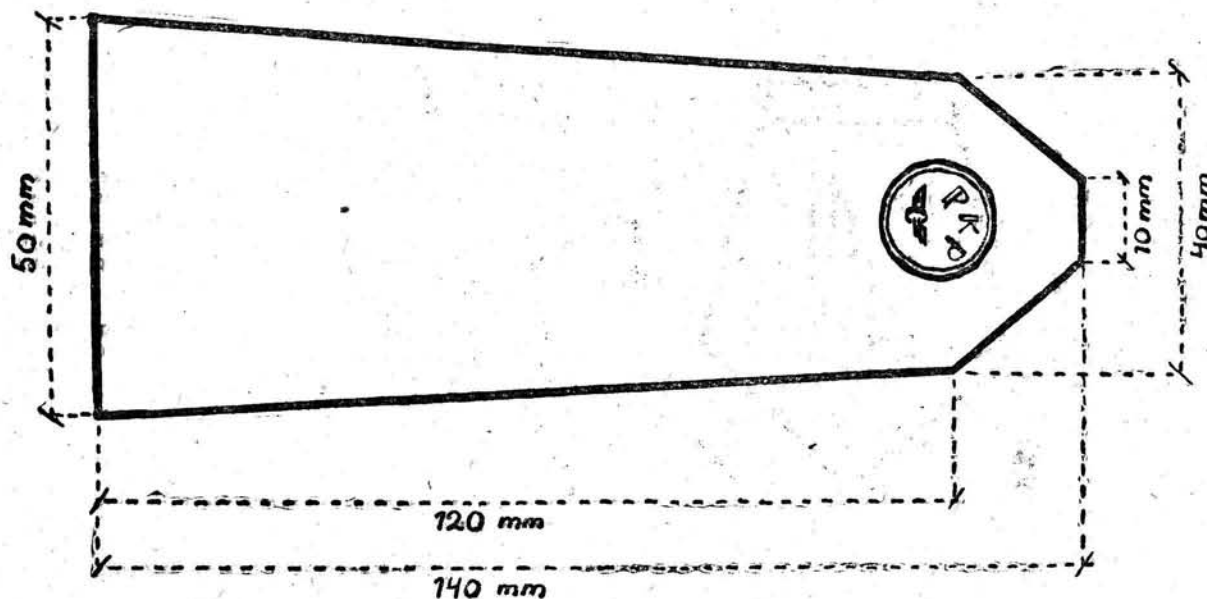
Palka na kołnierzu płaszcza sukienego
(załączniki nr 10 i 11).

Opis ogólny.

Patki z sukna wyłogowego koloru włśniowego w kształcie wycinka koła, umieszczone na obu rogach kołnierza w ten sposób, że kąt wycinka koła pokrywa kąt stebnowki, utwo-

rzony przy stebnowaniu krawędzi skośnej i dolnej końców kołnierza. Do krawędzi łuku patki przyszyta od strony zewnętrznej kolorowa wypustka szerokości 3 mm, na oznaczenie rodzaju służby. Na patkach pojedyncza ośka.

Załącznik nr 18.

Naramiennik.

Opis ogólny.

Naramiennik, wykonany z tej samej tkaniny co kurtka (sukienna, gabardinowa, letnia) lub co płaszcz sukieny.

wszty w szwy wszycie rękawa, zapinany na guzik mundurowy mały. Na płaszczach gabardinowych naramienniki dopinane wykonane z tej samej tkaniny co płaszcz. Na odzieży przeciwdeszczowej nie ma naramienników.

Załącznik nr 19.

Pracowników służby ochrony kolei, pełniących służbę z bronią, obowiązuje noszenie pasa głównego oraz spinaczy (mankietów) do zapinania spodni u dołu.

Pas i spinacze (mankiety) są skórzane lub brezentowe. Pasy główne są koloru brązowego, spinacze (mankiety) — koloru brązowego lub zielonego.

Pasy i spinacze stanowią odzież inwentarzową.

Załącznik nr 20.

ODZNAKI (DYSTYNKCJE) UCZNIÓW SZKÓŁ KOLEJOWYCH

Emblemat
technikum kolejowego

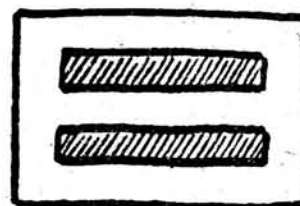
Oznaczenie klasy
w technikum kolejowym

Emblemat
zasadniczej szkoły kolejowej

Oznaczenie klasy
zasadniczej szkoły kolejowej

Emblemat szkoły kolejowej.

Opis ogólny.

Godło metalowe w kształcie kolejowego koła o średnicy 30 mm. W górnej części koła litery „TK” na tle trójkąta (ekierki) na emblematie technikum kolejowego, na emblematie zaś zasadniczej szkoły kolejowej „ZSK” na tle szprych koła. W dolnej części koła w obramowaniu liści laurowych otwarta książka.

Liście laurowe opierają się na godle kolejowym (podwójna ośka). Długość emblematu 35 mm, szerokość 30 mm. Emblemat ażurowy.

Emblemat technikum kolejowego (zasadniczej szkoły kolejowej) noszony na górnym otoku nad czołem na czapce mundurowej u uczniów i na beręcie u uczennic oraz na naramiennikach płaszcza i kurtki mundurowej, na linii prostej przez środek naramiennika, w odległości 30 mm od podstawy naramiennika (wszycia w rękaw).

Na dolnym otoku czapki (beretu) umieszczone godło kolejowe (podwójna ośka) według wzoru, jak u pracowników.

Oznaczenie klas u uczniów.

Opis ogólny.

W technikach kolejowych:

Kąty proste o długości boku 20 mm, szerokości 4 mm, zwrócone ramionami do góry; kąty umieszczone do siebie równolegle w odległości 5 mm; ilości kątów: 1, 2, 3 lub 4 w zależności od klasy, do której uczeń uczęszcza (1, 2, 3 lub 4).

W zasadniczych szkołach kolejowych:

1 lub 2 paski długości 30 mm, szerokości 5 mm umieszczone do siebie równolegle w odległości 5 mm; ilość pasków 1 lub 2 w zależności od klasy, do której uczeń uczęszcza (1 lub 2).

Kąty i paski haftowane koloru ciemnozłotego w odcieniu miedzianym w formie krokievek. Krokiewka umiesz-

czona na suknie koloru granatowego w odległości 5 mm od krawędzi sukna (ze wszystkich stron). Wielkość krokievek i prostokątów sukna, na których są naszyte krokievky, zależy od ilości kątów i pasków. Oznaczenie klasy, do której uczeń uczęszcza, naszyte na lewym rękawie kurtki i płaszcza mundurowego, na zewnętrznej stronie rękawa, powyżej zgięcia łokcia.

Patki na kołnierzu kurtki i płaszcza mundurowego noszą uczniowie według wzoru ustalonego dla pracowników. Na patkach godło kolejowe (pojedyncza ośka), jak u pracowników, oraz kolorowa wypustka z sukna wyłogowego na oznaczenie wydziału szkolnego (kierunku specjalności kolejowej), w którym uczeń się kształci.

Kształt i kolory wypustek, jak u pracowników na oznaczenie służby.